

SKRIV EN ARTIKEL

VAND SOM VARE

Du har fået en række oplysninger om vand og vandforsyning:

- Interview med formand for U-landsforeningen John Kampmann (fiktiv person)
- Interview med rådgiver for energiselskaber Sam Blach, IWC - International Water Cooperations (fiktiv person)
- Noter og notitser fra aviser
- Diverse information

OPGAVE

Du skal skrive en artikel på baggrund af oplysningerne, som du skal gå ud fra, er korrekt refererede. Du skal ikke gengive samtlige oplysninger, men fokusere på det centrale i problemstillingen. Din artikel skal fortælle læseren det vigtigste, altså give indblik og overblik. Du skal:

- Udvælge de informationer/argumenter/eksempler, der underbygger problemstillingen.
- Formidle stoffet, så en læser, der er ukendt med emnet, forstår problemstillingen.
- Gengive loyalt. Du skal formulere dig på en sammenhængende måde og i dit eget sprog, men må ikke digte, kommentere eller tilføje oplysninger for egen regning. Du kan selvfølgelig citere personerne, hvor det er relevant.

DU BLIVER BEDØMT

- På din evne til at præsentere den centrale problemstilling, de væsentlige synspunkter og argumenterne for og imod.
- På din færdighed i at formidle informationerne i klar form og præsentere dem i logisk rækkefølge.

FORM OG OMFANG

- Computer/printer skal anvendes.
- Artiklen skal have en overskrift (som ikke må være "Vand som vare").
- Hele opgavebesvarelsen skal kunne være på én A4 side.
- Der må højst være 3.000 tegn inklusive mellemrum.

HJÆLPEMIDLER

- Håndbøger og andre hjælpemidler må anvendes.

AFLEVERING

- Tjek, at du har skrevet dit prøvenummer i øverste højre hjørne på opgaven.
- Husk, at du ikke må skrive navn eller andet, som kan identificere dig.
- Hav din besvarelse klar, når eksamensvagten kommer for at samle ind.

Du skal stave og sætte tegn i overensstemmelse med dansk retskrivning. Du skal bruge startkomma før ledsætninger (eksempel: Vi forventer, at det bliver regnvejr).

TEKSTER TIL SKRIV EN ARTIKEL

DIVERSE INFORMATION

Der dør hvert år flere mennesker på grund af urent vand end på grund af krig. Over 1 milliard mennesker har ikke adgang til rent drikkevand. Næsten 2,5 milliarder mangler ordentlige sanitære forhold. I Afrika har næsten 40% af befolkningen ikke adgang til rent vand, og endnu flere har ikke adgang til ordentlige sanitære forhold.

”Sluk tørsten i vand” er et af Fødevarerstyrelsens 8 officielle kostråd, og flere og flere danske skoler opstiller drikkevandfontæner.

EU's Vandinitiativ blev lanceret på verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i 2002. EU forholder sig neutralt til spørgsmålet om ejerskab af offentlige værker og anlæg. Europa-Kommissionen har foreslået oprettelsen af en fond på 1 milliard euro, der skal være katalysator for f.eks. bæredygtig forvaltning af vandressurser, forskning og overførsel af knowhow, øget koordinering og stærke partnerskaber.

22. marts er Verdens Vanddag, grundlagt på FN's miljøkonference i Brasilien i 1992.

FN har som mål, at i 2015 skal andelen af mennesker, der lever uden adgang til rent drikkevand og basal hygiejne, være halveret. Rent vand og sanitære faciliteter kan formindske udbredelsen af visse sygdomme med op til 75%.

Vrede arbejdere på en kemikaliefabrik forurenede i 2000 en flod i det nordlige Frankrig, da de hældte 5000 liter svovlsyre i en biflod til Meuse-floden. Arbejderne var oprørte over, at deres krav om bedre arbejdsvilkår blev afvist af arbejdsgiverne.

Vand og sanitære forhold udgør 4 af de 30 punkter, Copenhagen Consensus 2008 opstillede over områder, hvor der bør gøres en indsats.

Spejlbassiner og anden vandkunst er blevet populært. Indkøbscentret Rødovre Centrum har f.eks. en installation med 12 vandfald med i alt ca. 50.000 liter vand.

I Nigeria udviklede protester over vandpriser sig voldsomt i 2008. Det kom til voldelige sammenstød, og vandsælgere blev tævet.

Mindst 250 døde i Somalia og Etiopien i årene 2004-2006 på grund af uroligheder affødt af vandmangel. Landene oplevede tørke, som førte til, at brønde og græsmarker tørrede ud med voldsomme slagsmål mellem befolkningsgrupper til følge.

*

NOTISER FRA AVISER OG BLADE

Vandflasker laves mest af PET (polyethylene terephthalate), som miljømæssigt set er et skadeligt stof. Det kræver 17,5 liter vand at producere 1 kilo PET. Faktisk kræver det mere vand at lave en vandflaske, end man putter i den.

The Seattle Times, 2005

En domstol i Johannesburg i Sydafrika har afsagt en dom, som pålægger bystyret at sikre 50 liter vand pr. person om dagen til beboerne i bydelen Soweto. Dommen

siger også, det er ulovligt at indrette vandforsyningen, så folk skal betale direkte for vandet, lige som man betaler direkte for at tanke benzin. Sagen var anlagt af "Sammenslutningen Imod Vandprivatisering", som kæmper for offentlig vandforsyning i Sydafrika.

Arbejderen.dk, 2008

"The wars of the next century will be about water."

Ismail Serageldin, tidligere vicepræsident i Verdensbanken, 1999

Europa og USA flytter ikke kun arbejdspladser til Østeuropa og Asien. De skaber også et vandproblem. Når produktion og råvarer regnes sammen, kræver det 4100 liter vand at producere en t-shirt og 8000 liter at lave et par sko. "Et væsentligt bidrag til at løse klodens vandproblemer vil være at fremstille vandkrævende produkter, hvor der er rigeligt med vand, frem for hvor der er mangel," siger professor Torkil Jønch-Clausen, udviklingsdirektør i det danske vandselskab DHI Group.

Samvirke, 2006

*

INTERVIEW MED FORMAND FOR U-LANDSFORENINGEN JOHN KAMPMANN, ROSKILDE

Interviewer: Hvorfor er det et problem, at private firmaer går ind i vandforsyning?

John Kampmann: Vand er en forudsætning for alt liv, og derfor bør vand aldrig blive en handelsvare. Jeg forstår, at der skal findes penge til at forbedre vandforsyningen, men det bliver absurd, når privatisering medfører, at prisen for vand stiger til 20\$ om måneden i et område, hvor lønnen er 70 \$ pr. måned. Det så vi i Bolivia, og det førte til massive uroligheder. Helt grotesk skulle de fattigste betale mest, fordi de boede i områder med en elendig eller ingen vandforsyning, så der var det dyrest at få rent vand frem. Sådant en udvikling gør ikke bare de fattige fattigere, men gør vand til en drivkraft bag stridigheder. Vand er ikke luksus. Det er et fundamentalt behov, så desperationen kan udarte på ubehagelige måder, hvis mennesker afskæres fra at kunne få vand. Hvad bliver det næste? Retten til solens stråler? Det lyder absurd, men hvorfor ikke? Hvis det ene basale behov skal prissættes, kan det andet også. Det er der jo ingen retfærdighed i.

Interviewer: Hvem skal betale for vandforsyningen?

John Kampmann: Det er et svært spørgsmål, men det bliver usikkert, når regeringer samarbejder med virksomheder, der mest er optaget af profit. Se bare, hvordan det er gået mange steder under finanskrisen. Det er slemt nok, at bankerne går ned, og vi kan ikke have, at aktiespekulation er en del af et lands vandforsyning. Det hele risikerer at ramle sammen, som vi har set aktiekurserne gøre det. Mange lande har så lavet bankpakker, der skal redde sektoren, men jeg tvivler meget på, at de får den ønskede effekt. Det kan ramme ikke bare landenes børser, men også befolkningerne hårdt.

Interviewer: Så det er regeringerne, der må finde pengene?

John Kampmann: Regningen for en bedre vandforsyning må i hvert fald ikke placeres hos de fattigste. Det er i forvejen dem, der lever med konsekvenserne, f.eks. de mange følgesygdomme og den vold, der er konsekvenser af situationen. Og man skal huske på, at det ikke kun handler om at skaffe rent vand, det handler også om at komme af med urent vand, altså de sanitære forhold. Der er ingen ide i at lave en flot vandforsyning, hvis man ikke samtidig sørger for kloaker, så det urene vand ikke forurener det rene vand. I nogle lande er problemet ikke mangel på vand, men mangel på rent vand.

Interviewer: Det bliver behovet for penge ikke mindre af?

John Kampmann: Nej, men det betyder også, at der er mange penge at hente for de fattige lande, for rent vand og kloakker vil mindske antallet af syge og dermed antallet af børn, der dør. En høj børnedødelighed koster et samfund dyrt i tabt arbejdskraft og tabte skatteindtægter. Stater bør derfor tænke langsigtet og investere på en måde, der giver holdbare løsninger. Gør de ikke det, risikerer de voldelige konflikter, måske ligefrem krige udløst af manglen på rent vand.

*

INTERVIEW MED RÅDGIVER FOR ENERGISELSKABER SAM BLACH, IWC - International Water Cooperations, NEW YORK

Interviewer: Er det forsvarligt at lade private virksomheder gå ind i vandforsyningen?

Sam Blach: Spørgsmålet er, om landene har et alternativ? Det har de rige lande, men de har ikke et stort vandproblem, så for dem er spørgsmålet mere eller mindre ligegyldigt. De fattige lande har derimod enorme problemer med vandforsyning og sanitære forhold. De har behov for investeringer i milliardklassen, men ingen penge til at gøre noget ved forholdene. I den situation er det fornuftigt at henvende sig til en industri, der har pengene til at investere i nye anlæg. Hvad skal de ellers gøre?

Interviewer: Men virksomhederne går jo ind i det for at tjene på det?

Sam Blach: Selvfølgelig. Hvis man ingenting tjener, går man konkurs. Men derfor kan man godt have et glimrende produkt. Gode vandanlæg og etablering af kloakker vil betyde et dramatisk løft i livskvaliteten for mange, især kvinder og børn. Børnedødeligheden vil falde. Kvinderne og pigerne vil få en lettere hverdag, fordi de ikke dagligt skal bruge timer på at gå efter vand, og det kan skabe et menneskeligt overskud, så kræfterne kan bruges på f.eks. uddannelse i stedet for de voldelige konflikter, vi ser flere steder som resultat af vandmanglen.

Interviewer: Virksomhederne kritiseres for deres fremfærd, f.eks. at lægge sag an mod fattige beboere, der samler regnvand?

Sam Blach: Det kan lyde som forfølgelse af fattige, men er det ikke. Det handler om at ændre holdningen til, hvordan man omgås vand, og hvad det kræver af folk. Når virksomheder bruger milliarder på at lave en stabil forsyning med rent vand, så nytter det ikke, at folk laver egne regnvandssamlere, som forhindrer forsyningen af regnvand til anlægget. For det første falder hele ideen med en vandforsyning væk, for det andet opretholder det problemet med urent vand. Folk skal holde op med at samle vand i tanke, hvor dyr tisser, og børn vasker sig. Man skal have borgerne til at forstå, at det kræver en indsats, hvis man vil have et samfund med ydelser som vand og elektricitet.

Interviewer: Hvor store interesser er der i vand?

Sam Blach: Ubeskriveligt store, og klimaforandringerne gør det værre, fordi nogle områder får for meget vand, andre tørke. Mange må derfor forlade deres landsby for at skaffe mad. I forvejen har verden store flygtningeproblemer, f.eks. i Dafur, og hvordan skal vi oveni finde resurser til at håndtere vandflygtninge? Verden har sloges med den blodige vold og de afskyeligt mange voldtægter i Dafur i årevis uden at kunne finde en løsning på problemet. Det bliver ikke lettere i fremtiden.

*